

F O A I E

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 34.

Luni 24. August.

1842.

ВЪДЪВИЛЕ ШИ ПАРАГРАФЪЛ.

(Anecdote.)

Політіа . . . пі, че есте редікатъ не хотаръле адоъ статърі, кьпрінде кь партеа еі де кьтръ порд апроане де цїзмътате де лок каре се афлъ веніт прїн дъніі кондіціонате дела ачеї че се хрънеск акъм кь малъ дн сїнъл лї|Авраам, кьтръ аверїле тьпъстїреї М . . . ; ачасть сьпнтъ пропрїетате дьпъ време аь дн гьдвїт четъдъпїлор кь оарекаре платъ апъалъ сьпнтъ пьме де емватїк саь безтїп, дн фїндареа ашъзъреї лор пентръ вечїпїчіе; шї ачеї че аь шїїт дн цълеце маї вїне сепсъл кь вьптълїї де „Фїлотїмон“ сьпнт стьпжнїї локърілор маї дн тїнсъ шї маї зшоаре де плата емватїкълї.

Ла марченеа аченїї політїї, кьм аш зїче де аїче де знде скрїї еь акъм сїре амеазълї дн сьвзргъл П . . . маї тьлте фемеї вьдъве аве дн стръмошї статорпїчіте лькзїпїїле лор; асьпра ачестора сьпнта пропрїетате реклатъ кь де дої анї пь ар фї зрїтшоаре кь плата емватїкълї пентръ локъріле че аь кьпрїнс; дн зрїма кьрїа потрївїт кь \$\$\$ дн леце, шї а дн со дїтелор довезї дрене ла кьтпнът дн фь дошате де реглемант, аь гонїт не пьрѣте

dн лькзїпїїле лор, ретънд ачеле дн фолосъл лїї.

Вьдъвїле пльпсъръ дн аїнтеа пропрїетарїєлї: Ть, неаї гонїт дн лькзїпїїле стръмошїлор. Орфанїї пострї реташї фьръ адъпостїре, третъръ дїннаїнте зпїлор стрейне, пентръ а фї дн гьдвїці сь се ачїезе дн лькзїпїї стрейне — ла ветре стрейне — льпгъ фокърї стрейне, шї пїкьзїре пь сьпнт прїїтїці; сьракъл претъндене есте зрїчос. Кьнд вълъл попцеї черпеще зпїверсъл, серманїї копїї дн зпїїї злїдїлор дн пресъръ цепъкїле тїкълоселор пьме — цепъкїле поастре, черънд сеї дьчет ла каселе стръмошъції, ла каселе поастре шї а пьрїпїїлор пострї, черънд кьте о ферїте де пьїне сьнїї потоале фоатеа чеї топеще; о! дар каселе ачестор непорочїці, сьпнт рьпїте, шї пьїне — пїчі пьїне пь авет; сьракъл пьрзъреа есте лїпсїт. Кьнд вїне мїезъл попцеї де тоампъ кь фьцїї де протороакъ че се ковоаръ дн аеръл дн гїедат асьпра пьтжнтълї, кьнд дн сьш довїтоачеле фїекаре аре знде плека капъл, крїведълїзъеще пьмаї не речеле зїдїзрї шї дн сїнзрїле гоале а копїїлор пострї; тїкълонїї пльпг сеї дьчет льпгъ фокъріле де знде зьреск ешїнд фьтзрї. Дар фокъріле ачеле пь дн кьлзеск не сь-

рачі; сѣракъл изгонит претѣтінде не третѣрѣ де фріг. Стрѣмошій пострі кънд саѣ а дѣнат дупрезнѣ алкътѣнд соціетате, еї нѣ аѣ щіѣт къ пої ші копіі пострі вом сѣ аціѣнѣем сѣ фім гоніці де чеї асеміне поаѣ, о се аціѣнѣем, ка чеї маї тарі декѣт пої се не рѣнеаскъ дрептѣл пострѣ, ші сѣ нѣ фіе німене чіне сѣ стеа дп міжлок ші сѣ се апере дппротіва рѣпіторіор; о се аціѣнѣем ка се перім де фоаме ші де фріг дп міжлокѣл соціетѣѣ; Дѣмнезеѣ дпсѣ, аѣ щіѣт тоате ачесте; пентрѣ че нѣ аѣ дпторс інімеле стрѣмошіор пострі ка сѣ нѣ пѣрѣсаскъ скорѣзіме копачіор ші пещеріме тѣнціор, ѣнде еї трѣіа дп паче, стѣпѣні аѣпра капѣлѣі лор, ѣнде пої ші копіі пострі депрінші дѣпѣ патѣрѣ ам фі фост акѣм дп старе сѣ не лѣпѣтѣм къ аспріміме времеї — ѣнде сінгѣратѣчі, дп соціетате нѣмаї къ фіареле сѣлѣватѣче ам фі авѣт маї тѣлѣт сінгѣранѣѣ, декѣт дп соціетатеа челор асеміне поаѣ — ѣнде скорѣзіра копачіѣлѣі ші пещера тѣнтѣлѣі нѣ авеа пічі „емѣатікѣзі“ пічі „параграфѣрі.“

— Фетеміор славе дп секѣл лемеш ші віклеау, каре аѣ дптродѣс дптѣдѣтѣ нѣкатѣл не фаѣа нѣмѣнтѣлѣі, респѣнѣ сѣтѣпѣнѣл, фіпці влестемате че пѣртаці тотѣаѣна лакрїмі не фаѣѣ ші веніп не івінѣ, дакъ еѣ ам рѣпіт дрептѣл вострѣ, пентрѣ че тѣ дѣздекаці? хѣлнд нѣмеле челѣі преа дпалт кареле аѣ зіс пріп пропачі: „Чел таре песте чел таре еа амініте, ші есте чіне сѣл дѣздече не дѣлсѣл.“

— Ом де пѣатрѣ! тѣ, каре аї дпѣрѣкат дрітѣл де пропріетаріѣ аѣпра дрептѣлѣі копііор пострі, пої нѣ те дѣздекът, респѣнѣсѣрѣ вѣдѣвеле. дптре тіне ші дп-

тре копіі пострі се дѣздече Дѣмнезеѣ; пої те рѣгѣт нѣмаї сѣдї фіе мілѣ сѣ те дпдѣрі де копіі пострі, ші пентрѣ чеѣа че сѣлптем дагоаре, опреѣче ѣна дп каселе поастре, опреѣче дѣѣ аѣ треї, опреѣче пѣ атѣте не кът сѣдї фім плѣтїте де шанте орї къте шанте, дар дпгоарче нѣѣ не челѣланте, нѣ лѣса копіі пострі се тоарѣ дпннапнте окіор тѣі — темете де дѣздеката лѣі Дѣмнезеѣ де а рѣпі дрептѣл челор маї славі декѣт тіне.

— Еѣ нѣ ам рѣпіт дрептѣл вострѣ — Дѣмнезеѣ дпї ва фі тартѣр дп зіоа дѣздекъціі къ еѣ нѣ вѣам рѣпіт немікъ, а даосѣ пропріетаріѣл: Параграфѣл есте ачѣла че ваѣ гоніт не вої, параграфѣл дпсѣшї тѣ нѣсѣ стѣпѣн аѣпра дрептѣлѣі вострѣ, ші еѣ нѣ почіѣ немікъ дппротіва параграфѣлѣі.

— Параграфѣл! дар, чіне есте параграфѣл ачѣла? стрігарѣ вѣдѣвіле, ѣнде есте ел? ѣнде шѣде? спѣнїне нѣѣ омѣле, ѣнде вом нѣтѣ аѣла не діѣаволѣл ачѣла де параграфѣ?

— Кѣвіосѣл гоні не вѣдѣве, дѣпѣ че маї де пайнте ле рості къ: параграфѣл есте не стрѣмѣтат; есте ачѣла че департе пѣрѣіме правілеї; есте аѣѣл, дпкъѣт аѣ къ капѣл дп сѣс аѣ дп жос есте тот ачѣла.

Кѣпрїнсе де депѣдѣждѣіре серманіле фетей, дпѣлѣдарѣ рѣгѣчїѣнеа ѣрѣтѣоаре кътрѣ черїѣ: Тѣ! не каре лѣтѣа те кеатѣ віне-фѣкъторіѣл оаменіор, тѣпгѣіторіѣл вѣдѣвелор — пѣрїнтеле орфаніор, спрїжїніторіѣл аѣспрїцііор — протекторѣл дрептѣціі, Тѣ! чѣла че дѣдѣчї ші пѣдепсеціі вініле — респлѣтеціі апѣсѣторіор — рѣсторпї не дппілѣторї — пѣї капет лѣкоміей ші тіраніей, ѣѣне Доамне! а-

свѣлтѣ рѣгъчѣнеа поастрѣ че о дѣлцѣм дѣн нѣче имѣ дѣреоасе шѣ сѣшѣате, дѣтоарѣ ата прѣвѣре асѣпра пѣтѣнтѣлѣ де ве зѣ параграфѣл кѣм жѣфѣеце пе копѣ вѣдѣвелор. Фѣе пѣтернѣка та воѣнцѣ съ сѣфле вѣптѣл крѣвецѣлѣ асѣпра параграфѣлѣ, дѣпрекѣм сѣфлѣ пе сѣнѣрѣле копѣлор пострѣ — сѣѣ дѣгеде сѣмдѣрѣле шѣ се тоарѣ вѣсѣ де цѣрѣл нордѣлѣ.*)

Рѣдѣкѣ воареа рѣсѣрѣтѣлѣ се дѣпѣдѣшѣ сѣфлареа лѣѣ — сѣ се топеаскѣ шѣ сѣ се сѣшѣе дѣпрекѣм се сѣшѣе имѣмѣ поастре, кѣнд шѣрѣдем лакрѣмѣле копѣлор пострѣ. Дѣ пѣтере пѣтѣнтѣлѣ, сѣ се рѣскоале асѣпра параграфѣлѣ, се здрѣвеаскѣ тѣдѣлѣрѣле лѣѣ, шѣ се стѣнгѣ помѣнѣреа лѣѣ кѣ сѣпет. Фѣтееа параграфѣлѣ рѣтѣѣе вѣдѣвѣ ка поѣ шѣ ѣгонѣтѣ дѣпрекѣм сѣнтѣм поѣ ѣгонѣте де дѣнсѣл. Копѣ лѣѣ се сѣфѣре дѣпре кѣм сѣфѣр копѣ пострѣ. Кѣнд вор ста ла цѣздекатѣ, се лѣсе деа дрептате, дѣпре кѣм параграфѣл аѣ дат нѣѣ дрептате. Кѣнд вор чере мѣлѣ, сѣ афле дѣпре кѣм афлѣм поѣ астѣлѣ мѣлѣ дела дѣнсѣл. Кѣнд вор плѣнѣе де фѣоаме, се кадѣ сѣпт прѣпѣсѣрѣшѣ вѣпѣщѣ, дѣпре кѣм сѣпт астѣлѣ кѣзѣцѣ копѣ пострѣ. Аратѣ лѣтеѣ мѣлѣстѣево Доамне дрептатеа та, спре а фѣ пѣлдѣ ачелора че нѣ ласѣ дѣ одѣхлѣ пе серак сѣ се дѣкѣне шѣ сѣ сѣлѣвеаскѣ вѣшѣле тѣѣ чел де маре кѣ вѣнцѣ ал татѣлѣ — ал фѣѣлѣ нѣал сѣдѣнтѣлѣ дѣх. Amin.

Narrateur Identique.

ЧЕ СЪ ФІЕ КЪ РОМѦНИ?

De unde съ дѣчепѣм шѣ ла че лок съ дѣчетѣм? — Дѣкѣ дела апл 1854 дѣкоаче дѣкѣнд нѣ се пѣреа, кѣ нѣче ѣдеѣ маѣ фѣлантропѣче се дѣторк шѣ дѣ капѣтеле компатрѣоѣлор пощрѣѣ челор де алте наѣѣ дѣ Трансѣлванѣа, кѣнд прѣвѣск ла старѣа чеа пѣпѣствѣтѣ а Ромѣнѣлор, — шѣ ѣрѣш маѣ кѣ деосѣвѣре де атѣнѣ, дѣкѣнд вѣна дѣн ачелеаш наѣѣ поаѣ коплѣкѣѣтоаре се сѣлеце а адѣче пѣсте ромѣнѣте, че вѣштѣрѣ маѣ тѣлт де вѣ мѣлѣон шѣ доаѣ сѣте де мѣ сѣфлѣте, о прѣфачѣре шѣ о стѣнѣере тоталѣ наѣѣоналѣ, де атѣнѣ зѣк шѣ пѣпѣ акѣта се рѣдѣкарѣ кѣнд шѣ кѣнд вѣрѣваѣ шѣ дѣн сѣнѣл наѣѣеѣ ромѣнѣщѣ, карѣѣ саѣ вѣртѣрѣрѣ кѣ тѣлтѣ лѣаре амѣнте тоатѣ мѣшкарѣеа елементѣлор наѣѣонале, саѣ адаосѣрѣ шѣ еѣ кѣ кондеѣл орѣ кѣ кѣвѣнтѣл спре а лѣтѣрѣ шѣ дрептѣрѣле че ар авеа наѣѣа ромѣнеаскѣ дѣ ачѣастѣ патрѣе, спре а фѣче пе челѣлалте наѣѣ, ка сѣ рѣкѣноаскѣ ачелеа дрептѣрѣ шѣ мѣшкаѣѣ кѣар де ѣнтерѣсѣл патрѣеѣ, сѣ ѣа дѣndemп а нѣ маѣ сѣфѣрѣ, ка атѣта пѣтере моралѣ, ѣнтеллектѣлѣ шѣ фѣзѣкѣ, че заче дѣ ромѣнѣте аскѣпѣсѣ шѣ dormitѣнд, сѣ маѣ рѣтѣѣе шѣ пе вѣиторѣв пердѣтѣ пѣптрѣ вѣпеле комѣп. — Дѣн веакѣл трекѣт дѣпѣ тѣлтѣ лѣптѣ де врео чѣнѣзѣчѣ шѣ маѣ вѣне де аѣ, адекѣ дѣкѣ дѣн времѣле дѣмпѣратѣлѣ Карол ал шаселеа (1730), — пе ла апл 1791 сѣпт дѣмпѣратѣл Леополд Пѣеа, прѣп вѣпѣтатеа ачѣствѣ монарх се ащѣрѣс ла дѣета Трансѣлванѣеѣ о рѣгѣмѣнте шѣ плѣпсоаре ешѣтѣ дѣн кондеѣл кѣлѣгѣрѣлор дела Блаж, фѣкѣтѣ дѣн вѣтѣмѣле дѣнтрѣеѣ наѣѣ ромѣнѣщѣ дѣн Тран-

*) ! ? . . .

сілванія дѣпъ кѣм есте еа деспѣрѣтѣ кѣ
конфесія релігіоасѣ дп зпѣтѣ шѣ дп пе-
зпѣтѣ шѣ сѣвскрѣсѣ де амѣндоѣ Епископѣ.
Ачеастѣ плѣнсоаре а Ромѣнілор с'аѣ шѣ
тѣнѣрѣт дп Сѣвѣсѣ лѣтѣнеце (прекѣм фѣ-
сесе скрѣсѣ), пентрѣ-ка наѣіме шѣ апѣміт
наѣія сѣсаскѣ кѣм се зѣча кѣ атѣт маѣ
зшор сѣ о поатѣ рефрѣнѣе, лѣкрѣ, ла
каре с'аѣ шѣ дпчеркат, рѣпосатѣл Едер,
де шѣ фѣрѣ фолос; ромѣнеце прекѣт
нѣім плѣнсоареа пѣ с'аѣ тѣнѣрѣт, ам авѣт
дпсѣ прѣлеж а о ведеа копѣатѣ ла маѣ
тѣлѣдѣ прѣп царѣ, кѣм шѣ традѣсѣ дп ро-
мѣнеце. Кѣ тоате ачестеа Редаѣія аче-
стор Фоѣ аѣ кѣцетат де тѣлт а тѣнѣрѣ
дпкѣ одатѣ ачеа а поастрѣ, а пѣрѣпѣдѣ-
лор поѣурѣ плѣнсоаре, дар времіле пѣпѣ
астѣзі пѣ пеаѣ ажѣтат, саѣ ка сѣ о спѣпет
кѣрат, пѣ ерам сѣферѣдѣ а о пѣлѣка. А-
кѣта дпсѣ, дѣпѣ че ведем, кѣткѣ кѣар
теаскѣл петѣсѣк ал Трансѣлванѣеѣ пѣ с'аѣ
сѣіт саѣ пѣ ш'аѣ преѣетат а пѣлѣка зп
естракт дпн де тѣлте орѣ поменѣта плѣн-
соаре а Ромѣнілор, адѣогѣнд шѣ рефле-
кѣіме ла дѣпса *); дѣпѣ че де алтѣ парте
афларѣт, кѣткѣ зпѣі дпн аѣ поѣурѣі маѣ
пѣдѣп кредѣнчощѣ, некѣпоскѣнд пѣчѣ пѣп-
вѣтрѣле черерѣі Ромѣнілор, пѣщѣінд пѣчѣ
кѣм ар тревѣі сѣ шѣ апере інтересѣл, пѣп
капѣл дп пѣтѣнт шѣ офтеазѣ фѣрѣ пѣ-
дежде: ам сокотѣт кѣ é де не-апѣратѣ тревѣ-
вѣнѣцѣ а апѣка іарѣш кондеїл а тѣлпѣ,
пѣ дптрѣ атѣта спре а дпшѣра контра
довезі пе ларг, ла каре се чере маѣ тѣлтѣ
тѣ време словодѣ шѣ о карте дптреагѣ,

чѣ маѣ вѣртос спре а арѣта пѣтаѣ атѣта,
кѣткѣ казѣа дреаптѣ пѣ поате фѣ пердѣ-
тѣ, шѣ кѣ Ромѣнѣл дп зѣлеме поастре,
орѣ кѣм сѣпт де греле дппреѣізѣрѣіле,
дп прѣвѣнда наѣіоналѣтѣдеѣ п'аре пѣчѣ о
прѣчѣпѣ а кѣдеа ла деспѣдежде.

Спре а пѣтеа фѣ дпцелешѣ де кѣтрѣ
тодѣ четѣторѣі, се кѣвіне шѣ поаѣ а река-
пѣтѣла пе скѣрт маѣ дптѣіс черерѣіле на-
ѣіеѣ ромѣнеѣдѣ дпн веакѣл че трекѣ, апоѣ
а дедѣче іарѣш пѣтаѣ пе скѣрт історѣче-
ше шѣ чеїмалѣдѣі пашѣ, пе карѣі і'аѣ маѣ
фѣкѣт саѣ се сімірѣ кѣпетепѣіле попорѣ-
лѣі аѣ фаче де атѣпчѣі шѣ пѣпѣ акѣта
спре ісѣлѣндѣреа дрепѣтѣрѣлор ачестеїа. Іа-
тѣ маѣ дптѣіс пѣкѣтрѣіле. Ромѣніі аде-
кѣ череа:

1) Ка рѣшѣпѣтоареле пѣтѣрѣі а наѣіеѣ
ромѣнеѣдѣ, ка шѣ кѣм ачестеа ар фѣ пѣ-
таѣ сѣферѣітѣ дп патрѣе, іар пѣ прѣїмі-
тѣ, сѣ се рѣдѣче кѣ тотѣл, шѣ наѣія сѣ се
рестаторпѣчеаскѣ дп векіме сале дрепѣтѣрѣ
четѣдѣнеѣдѣ (чѣвіле) шѣ де стат, каре але
еї дрепѣтѣрѣі с'аѣ рѣпѣт оарешкѣш фѣрѣ ве-
сте шѣ фѣрѣ пѣчѣ о вѣпѣ доведѣтѣ дп коп-
трѣі пѣчѣ дпн партеа челорлалте наѣіі, пѣчѣ
дпн партеа допнѣторѣлор че ера дѣпѣ времѣі.

2) Ромѣнілор сѣ се деа ачел ранг
дптре статѣрѣіле Цѣрѣіі, пе каре л'аѣ авѣт
еї пѣпѣ пѣла апѣл 1437, прекѣм се аратѣ
ачестеа дптрѣш докѣмент че с'аѣ афлат
дп конвентѣл (тѣлпѣстѣреа) де ла Кѣлж-
тѣлпѣштѣр, зпде се ворѣеде апрѣат деспре
зпѣверѣітатеа (статѣрѣіле) лѣкѣіторѣлор Ъп-
гѣрѣі шѣ Ромѣніі дп пѣрѣдѣіле Трансѣлванѣеѣ.

3) Попѣімеа ромѣнеаскѣ фѣрѣ деосѣ-
віре кѣ ар фѣ зпѣтѣ саѣ пѣзпѣтѣ кѣ вісе-
рѣка апѣсепѣ Романѣ, прекѣм шѣ повѣлімеа
шѣ попорѣл ромѣнеск дп четѣдѣі шѣ пе

*) Bezi Blätter für Geist, Gemüth und Vater-
landskunde Nr. 31, 32, 33, 35, 36, 37.

ла сате съ фие трактаді ші съ айвъ дрептъріле дптокта ка ші попімеа, повілімеа ші попоръл челор треі паціі че аѣ пѣс жъръ-шжптѣл de зпире дптре сіне.

4) Ла дппърдиреа дрегъторіілор ші а слѣжвелор пѣвліче дп комітатѣрі, дп скаѣне, дп дістріктѣрі ші дп алте комънітѣді, прекъм ші ла кърте, дп провинціе, апоі ла депѣтадііле діетале съ се алеагъ ші съ се депѣмеаскъ дпн Ромѣніі пропорціонат дѣпъ мѣлдімеа лор.

5) Ачелѣа комітатѣрі, скаѣне, дістріктѣрі ші комънітѣді, дптрѣ каре лѣквіеск маі мѣлді Ромѣніі декът алте паціі, съ ші іа пѣмірі ромѣнеціі, саѣ чел пѣціп о пѣміре местекатъ зпгъро-ромѣнеаскъ, саѣ маі віне щергѣндѣ-се кѣ тотѣл пѣміріле de акъта, діпѣтѣріле ші локѣріле съ се пѣміаскъ ка одініоаръ дѣпъ рѣжѣрі ші дѣпъ четѣдзіе, дпсѣжршіт песте тот лѣквіторіі Цѣрріі кѣ тоціі фъръ деосівіре de націоалітате саѣ реліціе съ фие пърташі ла дрептѣрі ші лівертѣді de о потривъ ші дѣпъ але лор релѣдіі съ поарте грегътііле пропорціонат.

6) Фіндкъ ла дпгътпларе, кѣнд ачѣастъ рѣгъмінте ар фі дппъртѣшітѣ статѣрілор Цѣрріі, лесне с'ар пѣтеа фаче, ка зпніі фъръ а респекта дрептатеа ші історіа, поате дпн зрѣ націоалъ саѣ реліціоасъ съ поатъ дпнедека порочітѣл резълтат але ачестор черері: Ромѣніі се роагъ, ка съ ле фие дпгъдѣт а дінеа зп конгрес націоал алкѣтѣт дпн амѣндоі епіскопіі ші дпн алте персоане алесе дпн клерѣрі, дпн повілімеа ромѣнеаскъ ші дпн статѣл шілітѣреск, ші съ поатъ тріміте кѣцііва депѣтаді дпн міжлокѣл лор, спре а'ші ащерне пѣпѣстѣріле ла преапалтѣл трон; дпплініреа

ачестеі черері о пѣдѣждѣіеск Ромѣніі кѣ атѣта маі вѣртос, кѣ кѣт ші падіа ілірікѣ (дп Ылгаріа) авѣ асеменеа порочіре (de а дінеа конгрес націоал) ші ромѣнімеа пѣпѣрѣ зп міліон de сѣфлете (атѣнчі, іар акъта кѣ доаъ сѣте ші маі віне de маі песте зп міліон).

Пѣпъ ачі пѣпктѣріле пѣлѣисореі Ромѣнілор Трансілвані. — Веде орі ші чіне ла чѣа діптіе четіре, кѣмкъ ачесте черері de ші пѣ комплете дп тоатъ прівінда, аѣ фост дпсѣ фоарте інітоасе; деспре ачѣаста се на конвінціе ачѣла, каре кѣпѣаде історіа кѣторва ані пѣпѣрѣді дппаінте de апъл 1791 пѣпъ ла апъл 1783 дпдѣрѣпт.

Надіа ромѣнеаскъ дпші спріжоні але сале черері ші претензіі кѣ зрѣтѣоареле тѣмеіврі.

а) Кѣ векімеа, дпкѣт адекъ Ромѣніі ка рѣтѣніде а колоніілор romane адѣсе дп Dacia de дппѣратѣл Траіан ші de алдіі дппѣраціі аі Ромѣнілор песте тоате веакѣріле ші дп контра тѣтѣлор пѣвоірілор варваре аѣ рѣмас тотѣші статорнічі лѣквіторі аі Dacieі пѣпъ ла веніреа Ылгѣрілор, не кѣнд ачѣціа вѣтѣді дпфрікошат ші алѣвгаді дпн пѣмѣотѣл Атѣлѣкс пріп Паціпаді, с'аѣ мѣтат кѣ корѣріле ші фамілііле лор дп Пannonia, адекъ дп Ылгаріа de аетѣзі, іар de аічі о парте дпн еі сѣпт кѣпітапѣл лор Тѣхѣтѣм дп веакѣл ал 9меа аѣ пѣвѣліт дп Трансілваніа, знде дѣпъ о вѣтѣліе фоарте крѣпченѣ че авѣрѣ кѣ Ромѣніі ка стѣпѣпні аі ачестеі Цѣрріі, маі не зрѣтѣ оторѣрѣ не Домпѣл (пріндѣл) ачестора апѣте Цѣлов; дѣпъ ачѣаста Ромѣніі de вѣна лор воіе, іар пѣ сіліді, ка зпніі каріі дела Кѣлѣж дпкоаче маі авеа лок ші міжлоаче de а се апѣра дп Цара лор, дѣдѣрѣт маіпа

къ Тѣхѣтѣм алегѣндѣм не ел de domn. Din familia Magiarѣмъ Тѣхѣтѣм стѣпѣнѣрѣ прѣнци дн Трансѣлванѣа пѣнѣ ла С. Стефан краѣмъ Ѣнгариѣе, каре вѣрѣнд шѣ лѣжнд дн прѣнсоаре не прѣнцил Gyula непот ал лѣи Тѣхѣтѣм, Трансѣлванѣа о днтрѣнѣ къ короана Ѣнгариѣе. Ачестеа ле повестеце скрѣиторѣл Непѣмит (Anonymus) потарѣв а краѣмъ Белѣ ла кап 27.

б) Докѣментѣл дела 1437 афлат ла Кѣлѣжмѣнѣштѣр пѣблѣкат шѣ de вестѣтѣл ѣсторѣк Праѣ скрѣе лѣмѣрѣт: Paulus Magnus de Vajda-háza Vexillifer Universitatis Regnicolarum Hungarorum et Valachorum in Partibus Transilvanicis etc. etc. Дечѣ фѣндѣкъ

в) Скрѣиторѣл сѣс пѣмит Праѣ аратѣ, кѣмкъ дн докѣментѣл дела Кѣлѣжмѣнѣштѣр вѣнѣверсѣтѣтеа лѣкѣиторѣлор Маѣгарѣ шѣ Ромѣнѣнѣ апелеазѣ ла вѣн алт докѣмент дат де Сф. Стефан, днтрѣ каре се ворѣеце де дрептѣрѣле шѣ скѣтѣнде ле мор, ачестеа доведеце, кѣмкъ амбеле ачесте наѣцѣ аѣ дрентѣрѣ шѣ скѣтѣнде де о потрѣвѣ. Шѣмѣкаркъ

д) Дѣнкѣ ла ачелаш ан, дн каре саѣ дат ачел докѣмент дела Кѣлѣжмѣнѣштѣр, днтрѣ Маѣгарѣ, днтрѣ Сѣкѣшѣ шѣ днтрѣ Сасѣ сѣаѣ дѣкеѣат о деосѣвѣтѣ вѣнѣре, не каре еѣ дн анѣл ѣртѣторѣв 1438 оаѣ ре'ноѣт, тотѣш вѣнѣреа ачестеа нѣчѣ декѣм пѣаѣ вѣтѣмат дрентѣрѣле шѣ скѣтѣнде ле наѣцѣеѣ ромѣнѣнѣцѣ, дн протѣвѣ еа токма атѣнѣ сѣ афла дн чеа маѣ фрѣшоасѣ флоаре, кѣчѣ токма не ачелеа времѣ чеѣ маѣ тарѣ вѣрѣваѣцѣ сѣаѣ але: прѣн словодѣл глас ал статѣрѣлор ла челе маѣ 'налте постѣрѣ (спр. п. Ioan Xъniadec); астфелѣш наѣцѣа ромѣнеаскъ аѣ рѣмѣас дн дрептѣрѣле сале пѣнѣ кътрѣ веакѣл ал шапѣспреzechелеа. Дѣнтрѣ'ачеа

е) Дѣнкѣ дн веакѣл ал шаѣспреzechелеа (1520) сѣаѣ фост порнѣт ересѣрѣле шѣ descрѣнѣрѣле дн вѣсерѣка апѣсеанѣ латѣнѣ, дн ѣрма кѣреѣа не лѣнѣгѣ вѣсерѣка романо-католѣкъ дн Трансѣлванѣа сѣаѣ маѣ прѣимѣт шѣ чеа калвѣно-реформѣтѣ, чеа евангелѣко-лѣтеранѣ шѣ чеа вѣпѣтѣрѣшаскъ (содѣнѣанѣ,) трежндѣсе дн констѣтѣдѣа цѣреѣ (Argobat. Const. Part. 1. T. 1. Art. 2). Дечѣ мѣкаркъ дн ачѣа декларѣацѣе де прѣимѣреа рѣлѣцѣи лор нѣ се фаче нѣчѣ о поменѣре а вѣсерѣчѣеѣ греко-рѣсѣрѣтене, ка а вѣнеѣа, де каре попорѣл ромѣнѣск сѣаѣ цѣнѣт дела днчѣпѣтѣл кредѣнѣрѣи сале; де шѣ нѣчѣ сѣаѣ пѣтѣт фаче врео поменѣре аѣ ачелаш, дн прѣчѣнѣ къ ачѣеѣ артѣколѣ де леце ворѣеск пѣмаѣ деспре рѣлѣцѣе че сѣаѣ пѣскѣт прѣн реформѣацѣа вѣсерѣчѣеѣ романѣ, апѣсене: тотѣш вѣсерѣка греко-рѣсѣрѣтеанѣ дн Трансѣлванѣа акѣма ка шѣ маѣ наѣнте рѣмѣасѣ словодѣ шѣ петѣрѣвѣратѣ дн пѣзѣреа рѣлѣцѣеѣ сале, кѣм шѣ дн стѣпѣнѣреа тѣтѣлор дрептѣрѣлор днпѣрезнѣте къ ачѣеа, ачестеа се доведѣце децѣл шѣ прѣн ашезарѣа епѣскопѣтѣлѣи греко-рѣсѣрѣтеан дн Шоацѣѣл де сѣс фѣкѣтѣ ла анѣл 1557 прѣн крѣѣаса Исѣбѣла. Дн протѣвѣ

ф) Ачѣастѣ соарте Ромѣнѣлор аша пѣртѣнѣтоаре де каре се вѣкѣрѣрѣ атѣтеа веакѣрѣ, дн веакѣл ал шапѣспреzechелеа атѣт дн прѣвѣнѣа констѣтѣцѣеѣ лор чѣвѣле, кѣт шѣ дн прѣвѣнѣа рѣлѣцѣоасѣ сѣаѣ скѣмѣват фоарте, дѣпѣче Маѣгарѣи, Сѣкѣшѣ шѣ Сасѣи вѣнѣреа лор фѣкѣтѣ ла а. 1437 шѣ 1438 дн анѣи 1613, 1630 шѣ 1649 о репоѣрѣ, шѣ атѣт кондѣцѣи ле ачестѣеѣ вѣнѣрѣ, кѣт шѣ сѣс поменѣцѣи артѣколѣ фѣкѣцѣи дн фаворѣл чѣлор патрѣ рѣлѣцѣи дѣ трежѣрѣ днтрѣ лецѣе пѣблѣче а патрѣеѣ: кѣчѣ къ ачѣст прѣлеж

с'аѣ десѣт дѣтре леѣме Цѣрїї шї кѣдїва артіколі фоарте стрїкѣторї шї дѣшманї релїѣїї шї паѣїї Ротѣнілор. Прекѣт

1. Arrg. Const. P. 1. T. 8. Art. 1. Мѣкаркѣ паѣїа ротѣнеаскѣ дѣ Царѣ пѣ е сокотїтѣ дѣтре статѣрї, тотѣш попїї еї, пѣпѣ кѣнд се вор сѣферї пентрѣ вїпеле овѣсеск, вор ава а пѣзї зрѣшѣоареле шѣл.

2. P. I. T. 9. A. 1. Де шї паѣїа ротѣнеаскѣ дѣ Царѣ есте сѣферїтѣ пентрѣ вїпеле комѣн, дѣсѣ тотѣш шї фїндкѣ фѣрѣ а шї прївї стареа са чеа апѣсѣ шѣл.

3. P. III. T. 1. A. 1. Дѣпѣ че Цара дѣ пѣтереа констїтѣцїї Цѣрїї стѣ дїн треї паѣїї, дакѣ о паѣїе есте асѣпрїтѣ дѣ лїбертатеа, прївїлеѣїрїме шї ашезѣмїнтеле сале, челелалте паѣїї сѣ фїе датоаре шѣл.

4. P. III. T. 53 A. I. Мѣкаркѣ релїѣїа Ротѣнілор пѣ се пѣшѣрѣ дѣтре челе патрѣ прїїмїте (resertas), тотѣш дїн попїїмеа лор аша пѣшїдїї кѣлѣгѣрї пѣ пот фї прїїмїдї шѣл.

Дечї пѣ се поате прїчепе, кѣм с'аѣ пѣтѣт трече ачешї артіколі дѣшманї дѣтре леѣме Цѣреї, кѣчї адекѣ дѣсѣш дїн прекѣшѣтареа шї дїн дѣтѣрїреа кондїчеї де леѣї се доведеше дѣведерат, кѣткѣ дѣтр ачешеш с'аѣ петрекѣт пѣмаї декретѣрїле шї хотѣрѣрїле дїетале че с'аѣ фѣкѣт дела апѣл 1540, декѣнд Трансїлванїа с'аѣ десїпнат де кѣтрѣ Ыгарїа, їар пѣ шї де маї пайнте. Де алтѣ парте, нїчї дела апѣл 1540 пѣлѣ ла 1653 дѣ каре с'аѣ алѣкѣтвїт кондїка, нїчї дїн времїле маї веки пѣ се афлѣ врешн артікол ал Цѣрїї, каре сѣ адеверезе, кѣ паѣїа шї релїѣїа Ротѣнілор дїн врео вїпѣ оарешкаре полїтїчешкѣ ар фї рѣтмас пепрїїмїте шї тот попорѣт лор дѣ Цара ачешеш сѣферїт пѣмаї пѣлѣ кѣнд

ва пофї ачешеш вїпеле комѣн. Дечї не афлѣндѣсес асѣфелїѣ де леѣе позїтївѣ, паѣїа ротѣнеаскѣ креде, кѣткѣ асѣла адаосѣрї де артіколі дефѣшѣторї кѣм сѣлѣт чеї де сѣс, аѣ фост вѣрѣдїї дѣ кондїкаѣїлор с'аѣ прїп пегрїма компїлаторїлор фї с'аѣ (лѣкрѣ че есте маї де крезѣт) прїп рѣшѣга кѣва, де каре дѣсѣ тѣчет асѣѣдате. Фїе ачешеш орї кѣм ва фї, хѣлеле ачелеа вѣрѣлте дѣ кондїкѣ асѣпра вѣеї паѣїї респектїве аша пѣтероасе пѣ сѣлѣ ка нїще леѣї фѣндатемале лѣмѣрїте, чї пѣмаї ка нїще прекѣшѣтѣрї кондїцїонате кѣ шѣкаркѣ, дѣпѣче; дїн протївѣ докѣментѣл дела Кѣлѣшѣпѣшѣтѣр, прекѣт шї їсторїа доведеше кѣрат, кѣткѣ не ачеле времї статѣрїле Цѣрїї ста пѣмаї дїн Ылѣгѣрї шї Ротѣнїка вїпї карїї дѣ времеш лѣї Тѣхѣтѣш аѣ дат вїпї кѣ алдїї шѣва словод, прїп зрѣмаре тоѣта дїн протївѣ Ротѣнїї аѣ лѣсат шї аѣ сѣферїт лѣлїгѣ сїне не челелалте паѣїї маї тїпере.

Дїн тоате ачешеш траѣет дѣкеїереа, кѣткѣ дѣпѣче паѣїа шї релїѣїа Ротѣнілор пѣ прїп леѣї пѣлїче, чї пѣмаї прїп пепорочїрї дїн афарѣ дѣ веакѣрї варѣвара фѣрѣ де кларате ка лїпсїте де дрепѣрїле авѣте, ва дѣкѣ Ротѣнїї дїн пѣшѣнтѣл крїеск (сѣсеск) аѣ шї фост алѣнгадї дѣ дозѣ рѣндѣрї, тѣкаркѣ прївїлеѣїл Андреан ле дѣ лор дрепѣрї де о потрївѣ кѣ Сасїї, тотѣш Ротѣнїї пѣдѣжѣзїеск дела дѣдѣрареа моларкѣлѣї, а фї респаторїїдїї дѣ дрепѣрїле лор, кѣ атѣт маї вѣртос, кѣ

Леополд I. прїп рескрїптѣл сѣлѣ дїн 19. Martie 1701 аѣ порѣнчїт, ка ачешеш Ротѣнїї, карїї с'аѣ вїпїт кѣ вїсерїка алѣсанѣ романѣ, сѣ фїе сокотїдїї де ранѣл статѣлѣї романокатоличїлор. Маї дѣлѣоло

Дипъртеаса Maria Тересиа тоате привилецириле дипъратълѣ Леополд шѣ авѣтит дипломеле даге Ромѣнилор дѣкъ леаѣ дипѣрит. Дипсѣршит

Диппъратъл Iосѣф II. аѣ даг фъръ деосѣвре тѣтълор ачелеаш привилецири, прин зрмаре шѣ Ромѣнилор.

Ачеаста есте рѣгѣминтеа нациѣи ромѣнещѣ ащерпѣтѣ ла апѣл 1791 Резълтатъл еѣ каре аѣ фост, се щѣе. Статѣриле лзарѣ пѣлпсоеаре Ромѣнилор ла сѣне спре а'шѣ фаче рефлексиеле асѣпра еѣ, саѣ адекъ а о рефрѣнѣе шѣ а о лепѣда. Рефлексиеле с'аѣ шѣ фѣкѣт; диптр'ачеаа зрмарѣ времѣле челе греле, фатале асѣпра Европѣи диптреци; треѣинѣеле шѣ пѣсѣриле челе де акасѣ але нациилор треѣвѣрѣ съ амѣцаскъ, прин зрмаре Ромѣниѣ рѣмасерѣ тот дп стареа лор де маѣ пѣнте петѣлѣвѣтитѣ, кѣ ачеа деосѣвре дпсѣ, кѣткъ шѣ дп времѣле маѣ дпн коаче орѣ знде атърна ферѣчѣреа лор пѣмаѣ дела Монархѣл, еѣ аѣ фост пѣрѣреа тѣпгѣѣадѣ шѣ зшѣраѣѣ. — Дар фѣндкъ Ромѣниѣ де кѣтрѣ партеа дипротѣвѣтоаре ера дп ѣвѣновѣѣѣѣѣ, кѣткъ дѣпшѣи пѣмаѣ ка рѣтѣшѣе а Дачѣлор ромѣнизаѣѣ шѣ ретрашѣ ла мѣнѣѣѣ, саѣ шѣ маѣ пѣѣѣн декѣт атѣта, ка венетѣчѣ маѣ тѣрѣѣѣ, прин алор дпкѣтѣтѣтѣ черере ар ѣѣнтѣ рѣстѣрпѣреа дпн темелѣи а сѣстемеѣ статѣрилор транспѣлване шѣ префа-череа тоталѣ а стѣреѣ леѣѣѣѣте дпн ачеастѣ Царѣ: спре а лѣтѣрѣ черереа Ромѣнилор дпдатѣ дп зрмѣа дѣетеѣ дпн 1791 пѣѣѣнѣи ѣрѣваѣѣ аѣ Ромѣнилор, карѣи ера не ачелеа времѣ адѣпаѣѣ маѣ ѣне дп исторѣе шѣ дп политѣка Цѣреѣ, апѣкарѣ а се сѣѣтѣѣ шѣ а кѣѣета кѣ тотдеадѣнѣѣл асѣпра позѣѣѣеѣ дп

каре се аѣла наѣѣа; аша дѣпѣ алте скѣрѣерѣ маѣ тѣрѣпте се пѣскѣ исторѣа протопопѣлѣ шѣ ревѣзорѣлѣ де кѣрѣѣ Петрѣ Маѣор. Скопѣл ачестеѣ кѣрѣѣ маѣ ѣартос аѣ фост: А доведѣ не кѣт се поате десѣѣѣрпѣт ромѣнитатеа Ромѣнилор; а арѣта ѣекѣтеа лор дп Дачѣа, апѣтит дп Трансѣлванеѣа, а лѣтѣрѣ дрептѣриле че леаѣ авѣт, каре лѣ с'аѣ рѣпѣт шѣ каре лѣ се кѣѣѣн дп патрѣа ачеаста. Е-сте щѣѣт, кѣ коптрѣрѣѣ Ромѣнилор маѣ дп-тѣѣѣ с'аѣ сѣлит а дпнѣѣѣшѣи ачеа карте, шѣ де пѣ пѣшѣа ла мѣжлок Д. Са Палатѣнѣл, еѣ маѣ кѣ ера сѣ'шѣ ажѣпѣтѣ скопѣл; дѣпѣ ачеаста се рѣдѣкарѣ зѣѣи шѣ алѣѣи спре а ре-фрѣнѣе доѣѣѣле адѣѣе де аѣкторѣл исторѣеѣ Ромѣнилор. Астѣелѣѣ се дпѣѣнѣсе о дѣ-спѣѣтѣ ферѣѣнте кѣар дптре аѣкторѣл шѣ дптре зп дпѣѣѣдат стрѣѣн (Копѣтар), каре дпсѣ аѣ кѣрѣс дп лѣтѣѣа латѣнѣ шѣ пеп-трѣ ачеаа пѣѣлѣкѣлѣ четѣторѣѣ а Ромѣни-лор карѣи пѣ кѣпоѣѣеа ачеастѣ лѣтѣѣѣ, дѣспѣ-та рѣмасе парте маре пекѣпоскѣѣтѣ. Дптр'а-чеаа тотѣш дп сѣѣра лѣтерѣаѣлор стрѣѣнѣ агѣ-тѣѣѣле ачестеа аѣ проѣѣс оарешкаре десѣѣ-пѣре дп пѣрерѣ асѣпра Ромѣнилор, дпсѣ ачеаа токѣта пептрѣ-кѣ аѣ фост десѣѣпѣре, нѣчѣ пѣтеа хотѣрѣѣ, нѣчѣ тѣкар стрѣѣѣѣѣ дп-трѣѣн пѣѣлѣкѣ маѣ маре. Аша исторѣа лѣѣ Петрѣ Маѣор де шѣ аѣ авѣт резълтате ма-нѣне, дп мѣлте прѣѣѣнѣѣѣ неащептате шѣ преа-дѣорѣте пептрѣ Ромѣниѣ, тотѣш скопѣл дѣ-пѣлѣн пѣ шѣ л'аѣ ажѣпѣс нѣчѣ пѣпѣ асѣѣѣѣ. Маѣ тѣрѣѣѣ се рѣдѣкарѣ кѣѣѣѣѣѣ Ромѣниѣ тѣ-пѣрѣ, карѣи стѣѣѣа ла Пѣща саѣ ла ѣѣена, сло-ѣѣѣѣрѣ дп пѣѣлѣкѣ дѣсертѣѣѣѣ респекѣѣѣе фѣ-арте ѣне скрѣѣе лѣтѣпѣѣѣе, саѣ ромѣнеѣе шѣ зпа неѣѣѣѣѣе. (Ѣа зрмѣа.)